

Janina Kancewicz-Hoffmanowa

"Bankructwo realności. Proza Brunona Schulza", Jerzy Speina, Warszawa 1974 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 275

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SPEINA Jerzy: Bankructwo realności. Proza Brunona Schulza. Warszawa 1974, PWN, ss. 114, nlb. 2, zł 30,-

Próba ukazania związków twórczości Schulza z sytuacją historycznoliteracką i kulturową epoki, a jednocześnie wykazania jej swoistości i odrębności; ściśle historycznoliterackim kontekstem jego twórczości jest ekspresjonizm i surrealizm. Analizując ideowe i artystyczne swiąski pisarstwa Schulza z tymi prądami, autor wydobywa m.in. takie motywy: spojrzenie na świat z perspektywy dziecka, motyw powrotu do dzieciństwa, sztuka jako eksploracja pierwotności kulturowej, groteskowa deformacja rzeczywistości, negacja form epickich na rzecz lirycznych. Naczelną cechą twórczości Schulza jest kreacjonizm, będący funkcją jego języka poetyckiego. W warstwie językowej nawiązuje pisarz do tradycji młodopolskich i do Leśmianowskiej koncepcji słowa poetyckiego. Równocześnie jednak oryginalność Schulza widzi autor pracy właśnie w niepowtarzalności, "idiomatyczności" jego języka poetyckiego.

BP/55/87

J.K.-H.

(II) SPOŁECZNE FUNKCJE TEKSTÓW LITERACKICH I PARALITERACKICH. Pod red. S.Żółkiewskiego, M.Hopfinger i K.Rudzińskiej. Wrocław 1974, Oss., 400, zł 85,-

Na tom składają się następujące rozprawy: J.Ankudowicz - Problemy wyborów literackich w czytelnictwie powszechnym; E. Balcerzan - Odbiorca w poezji dla dzieci; J.Ziomek - Obscenum, pornografia, środki przekazu; M.Płachecki - Pragmatyka plakatu pierwszomajowego (1945-1970); J.Bachórz - Ideologia w polskich dwudziestowiecznych powieściach tajemnic (1908-1939); K.Rudzińska - Awangarda a kultura masowa; M.Baranowska - Próby przekraczania granic sztuki przez awangardy; J. Stradecki - Funkcje społeczne satyry ("Cyrulik Warszawski" 1926-1934); O.Czarnik - Utwory beletrystyczne w polskiej prasie codziennej lat 1919-1923. (Z problemów badawczych); A. Werner - Wokół funkcji społecznych powieści dwudziestowiecznej. (Na przykładzie "Doktora Faustusa"); E.Kloc - Doświadczenie i kreacja jako problem "Pamiętnika z powstania warszawskiego" M.Białoszewskiego; E.Szary-Matywiecka - Książka - powieść - autotematyzm; K.Dmitruk - Funkcje zespołu instytucji literackich w mieście; J.Lalewicz - Komunikacja językowa i literatura: formy komunikacji językowej.

BP/55/88

I.J.